

Zelf aan het werk

AAFJE FOKKER

en MIEN LABBERTON

Net als vorige jaren komt er nu, na alle verhalen die jullie gelezen hebben, iets heel anders, iets, dat je niet alleen moet lezen, maar waarbij je „zelf aan het werk” mag gaan. Eerst komt er iets voor handige knutselaars (kerstversieringen maken!) en daarna volgen weer zes opgaven om te tekenen, te kleuren, te schrijven en te denken. Aan die laatste zes opgaven (lees alles vooral heel aandachtig!) zijn weer net als bij de twee vorige kerstboeken, mooie prijzen verbonden. Het komt er dus erg op aan, dat je de opgaven goed leest, goed begrijpt, en dat je er goed je best op doet. Want je kunt er prachtige boeken mee verdienen! Hoe vinden jullie dat? Er zijn dus twee redenen, waarom je op al dit werk heel erg je best zult gaan doen. Allereerst, omdat het Kerstwerk is. Terwijl je er mee bezig bent, denk je stellig aan Kerstmis. Aan Bethlehem, aan het Kindje Jezus en zijn ouders, aan de herders en de drie koningen, en aan de Ster van God, het grote Licht in donker. En wie onder het werken aan deze dingen denkt, die wil zijn kerstwerk heel erg goed doen, dat weet ik zeker. En dan zijn er bovendien voor de laatste zes opgaven nog die mooie boeken in het vooruitzicht! Wie er vorig jaar één van verdiend heeft met zijn werk, nu, die weet wel, dat ze de moeite dubbel en dwars waard zijn! Nu komen éérst de knutselwerkjes! Kijk maar heel goed naar de tekeningen, want die helpen je erg om het goed te doen.

Zelf te maken Kerstversieringen

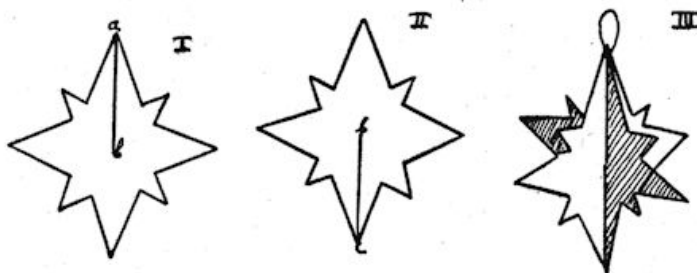
AAFJE FOKKER

Voor de jongsten (± 5-8 jaar)

Wat je van melkdopjes kunt maken.

I. DE STER.

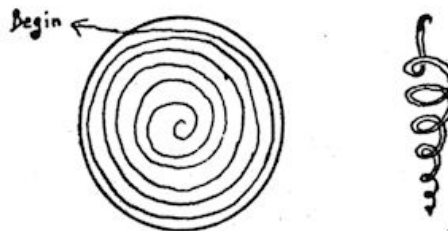
Je kent natuurlijk allemaal de mooie, glimmende dopjes van de melkflessen! Voor deze ster heb je er twee nodig. Je haalt ze voorzichtig van de flessen af en knipt heel precies het omgebogen randje eraf. Dan maak je b.v. met een schaar het dopje spiegelglad door er steeds maar over heen te strijken. Je begrijpt wel, dat je de zijkant van de schaar moet

nemen. Dat is wel een geduldwerkje, maar je ster wordt dan ook prachtig. Heb je twee gladde dopjes, dan trek je de ster op doorzichtig papier over, je draait het papier om, legt het op een stukje karton en trekt de ster nog eens over. Nu staat hij duidelijk op het karton. Knip de ster uit en leg hem op een van de dopjes. Trek de ster nu met de punt van je schaar om en knip hem heel precies uit. Doe dit ook met het tweede dopje. Maar denk er om, dat je de lijntjes a-b en c-b pas het allerlaatst inknipt. Schuif de twee sterren in elkaar en rijg door de punt een fijn draadje. Nu kan de ster in de kerstboom hangen.

II. EEN IJSPEGEL.

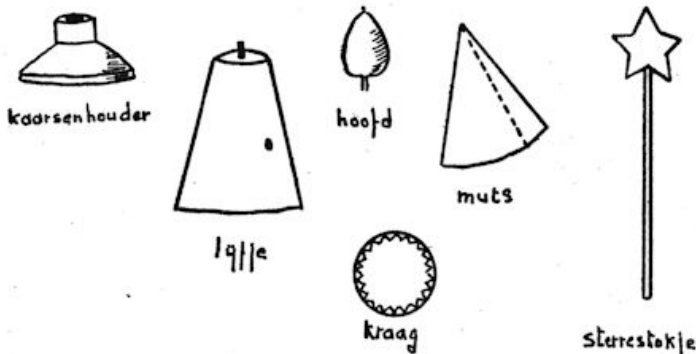
Behalve de ster kun je ook nog een ijspegel van een melkdopje maken. Je begint weer met het melkdopje mooi glad te maken. Dan neem je je schaar en begint in het dopje te knippen, aldoor in het rond, zo smal als je maar kunt. Schrik maar niet, als het niet ineens goed gaat, want de eerste twee dopjes zullen wel mislukken. De derde? Die gaat prachtig, dat zul je zien. Heb je het knippen er goed afgebracht, dan wikkel je het smalle bandje voorzichtig om een potlood of penhouder en schuift het er even voorzichtig weer af.

Het aardigste is, als je een penhouder of penseel hebt, die van onderen smal toeloopt, dan eindigt je ijspegel in een mooi puntje. Hang de ijspegel in de Kerstboom en je zult zien hoe aardig hij schittert en glinstert.

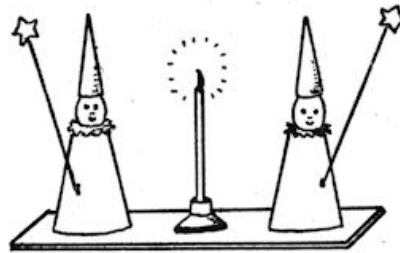
III. DE STERRENDRAGERS.

De sterrendragertjes met hun lichtje in het midden, maak je van: Kurken, eikels, een doorgezaagd garenklosje en een smal plankje of stukje stevig karton.

Maak in de kurk van boven een gaatje, waar een lucifersstokje in past, doe dat ook in de eikel. Maak van goud- of zilverpapier een kraagje, plak dat op de kurk en zet de eikel met een lucifersstokje op de kurk. Maak van goud- of zilverpapier het puntmutsje en plak dat op

de eikel. Verf de kurk glanzend wit. Maak er een gaatje in om het sterrestokje in te lijmen. Geef het sterredragertje een gezichtje. Verf het afgezaagde klosje rood. Plak alles op het smalle plankje of reepje karton en verf dat zilver of rood of bestrooi het met het glinsterende zilverstrooisel.

Je kunt het gaatje van het garenklosje wat uitvijlen, maar je kunt ook heel voorzichtig de onderkant van het kaarsje wat afslijpen, net of je een potlood slijpt.

Je sterrendragertjes zullen met Kerstmis hun lichtje laten stralen.

2. Voor de oudere kinderen (9-12 jaar)

I. EEN ADVENTSKANDELAAR.

Waarvan deze kandelaar gemaakt is? Van een dikke tak!

Veel meer heb je niet nodig, alleen een stevig, scherp zakmes en een boor. Eerst ga je op zoek naar een stevige, dikke tak. Daarbij heb je op verschillende dingen te letten.

1) Op de bast, die zo glad en zo gaaf mogelijk moet zijn.

Beukenhout, berkenhout, perenhout zijn houtsoorten met een mooie, gladde bast.

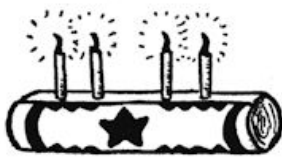
2) De tak moet vrij gelijk van dikte zijn.

3) Er moeten niet te veel knoesten in het hout zijn en de tak mag niet gebarsten zijn. Zaag de tak op de gewenste lengte netjes af, zo recht mogelijk.

Neem je zakmes en maak de onderkant vlak, zodat de tak stevig op de tafel rust. Maak daarna de bovenkant vlak, zodat er gaten geboord kunnen worden voor de vier kaarsen. Gebruik geen schuurpapier, want dat neemt de mooie glans van het hout weg.

Nu snijd je voorzichtig met je zakmes aan weerskanten een ring af van de bast. Zorg, dat de hele bast is weggesneden en het blanke hout te voorschijn komt. Daarna snijd je aan boven- en onderkant kleine hoekjes uit. Ten slotte het moeilijkste: de ster in het midden. Daarvoor maak je eerst een ster van papier. Je plakt hem luchtig op de

bast en maakt met je mes precies langs de randen van de ster insnijdingen. Haal de papieren ster er af en snijd nu geduldig en heel precies de hele ster uit de bast tot de ster je in het blanke hout tegenglanst. Meer versiering is niet nodig. Boor de gaten voor de kaarsen. Zet de kaarsen erin en je zult een kandelaar hebben, die van een eenvoudige schoonheid is.

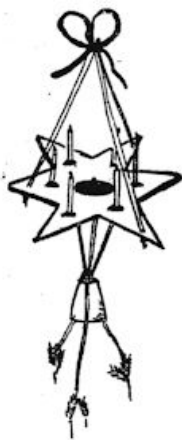
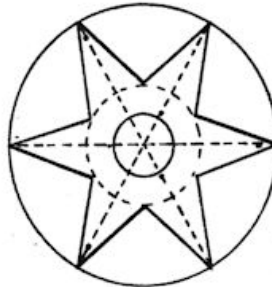

Heb je al eens meer snijwerk gedaan, dan kun je zelf een versiering bedenken. Overhaast je bij dit werk niet, want het slagen ligt voor een groot deel in de toewijding, waarmee je het doet.

II. EEN STERRELICHTKROON.

Voor deze lichtkroon heb je triplex-hout nodig, liefst berkentriplex, afgezaagde garenklosjes, een klein bloempotje, rood lint.

Je begint met een stukje triplex goed glad te schuren. Denk aan de draad van het hout. Daarna teken je de ster op het hout, net zo groot, als je wilt. Eerst teken je een cirkel, zet de straal van de cirkel op de omtrek af, je krijgt dan zes punten. Teken een tweede cirkel binnen de eerste. Dat wordt de grootte van de sterpunten, zet ook hier de straal van de cirkel af op de omtrek, maar zorg, dat de punten precies tussen de punten van de eerste

cirkel komen. Verbind de punten van de beide cirkels (zie tekening). Schuur de hulplijnen weg en zaag de ster uit. Trek in het midden een kleine cirkel, die ook wordt uitgezaagd. Boor op de aangegeven punten gaatjes om het rode lint door te halen, waar de kroon aan opgehangen wordt. Nu boen je het bloempotje goed schoon en verzilvert het, als het potje goed droog is. Steek door het gaatje een stukje wit ijzerdraad, dat aan de binnenkant omgebogen wordt. Het bloempotje is nu een klokje geworden, dat je met drie lintjes aan de kroon vastmaakt. Hang er nog smalle lintjes over, maak aan de uiteinden een klein dennetakje vast.

Nu moeten als laatste nog de kaarsenhoudertjes op de ster geplakt worden, waar je de afgezaagde garenklosjes voor gebruikt, die je glad en blank geschuurd hebt. Zet er kaarsjes in en de kroon kan opgehangen worden.

Je kunt het hele kroontje nog verven, maar nodig is het niet, want het glanzende berkenhout met de rode linten en witte kaarsen is op zichzelf zeker mooi genoeg.

A. F.

Ziezo, dat waren de vijf knutselwerkjes voor handige vingers.

En nu ga ik jullie vertellen, hoe mijn zes opgaven zijn. Je mag er één van maken, of meerdere, je mag ze ook alle zes maken! Wie dat doen, komen op een aparte lijst te staan, de lijst van „alle zes”. En als je ze dan ook goed gemaakt hebt, en netjes, nu, dan kun je wel zeker zijn van zo'n mooie boekenprijs!

Maar met elke van deze zes opgaven, ook al maak je er maar één, is al zo'n prijs te behalen. Begin ze dus nu maar gauw te lezen, en dan — blijmoedig er mee aan het werk!

I. OP WEG NAAR BETHLEHEM. (losse kleurplaat)

De eerste opgave is: het kleuren van een plaat. Je hebt zeker al lang gezien, dat er een plaat los in het boek ligt. Dat is de kleurplaat voor dit jaar. Zie je al, wat hij voorstelt? Jozef en Maria zijn op weg naar Bethlehem. Het loopt tegen de avond.

De hele dag hebben ze gereisd en Maria is moe. Ze zit zwaar en loom op de ezel die haar draagt, maar ze kijkt blij, omdat ze de eerste huizen van Bethlehem beginnen te zien. Nog maar één kromming van de weg, denkt Maria, en dan zijn we er heel gauw. Ze weet nog niet, dat het niet zo gemakkelijk zal zijn, in het overvolle Bethlehem een onderdak te vinden. Maar ze weet wèl, dat in deze nacht haar kindje geboren zal worden. En vooral dáárom is er die blijde trek op Maria's gezicht. En ook Jozef is verheugd, dat kun je duidelijk zien.

En nu mogen jullie deze mooie plaat kleuren! Dat is een prachtig werk. Maak er vooral een blijde plaat van. Denk er aan, dat de mensen in het Oosten kleurige kleren dragen. Denk aan de goede kleuren voor de stenen, de weg, de heuvelhelling, de huizen, de gebouwen, de bomen. En het ezeltje!

Denk er bij, dat je met deze kleurplaat naar Bethlehem gaat! Je mag het met kleurpotloden doen, met pastel, met verf, dat kies je maar zelf. Maar wát je ook neemt, doe het netjes, doe het met grote toewijding. Want, het is een Kerstplaat!

II. ZIEK GEWEEST.

De tweede opgave hoort óók bij een plaat. Maar die moet niet gekleurd worden, daar moet een verhaal bij komen! En dat verhaal moeten jullie zelf bedenken.

Je ziet dat oude vrouwtje wel zitten? En wat die kinderen komen doen, dat zie je zeker ook wel. „Ziek geweest”, heet deze plaat. Wie zou er ziek geweest zijn? Het vrouwtje? Of het meisje? Ja, dat zou óók kunnen. Of misschien de moeder van die twee kinderen? Of... nee, je moet maar zelf gaan zitten bedenken. Van wie zou

het hondje zijn en hoe heet het? En hoe heten de kinderen? Zijn ze broer en zus? En hoe heet het vrouwtje? Hoe oud is ze? En hoe kennen die kinderen haar? Wat zit er in dat kopje?

Er is een heleboel te bedenken bij deze plaat, dat merk je wel. Nog véél meer, dan wat ik hier gevraagd heb. Schrijf je verhaal vooral netjes, en maak er zo min mogelijk taal- en schrijffouten in. Want die horen niet in een Kerstverhaaltje!

III. KETTING RIJGEN.

Nu moeten de grote jongens niet dadelijk denken, dat dit een kinderachtig werkje is. Want dat is het heus niet. Er moet n.l. een „ketting” worden gemaakt van alle mogelijke woorden, die met Kerstmis en het Kerstfeest in verband staan. Zo'n ketting ontstaat, doordat elk volgend woord weer moet beginnen met de laatste letter van het vóórgaande woord. Je begint dus b.v.: Koningen, nachtwake, engelenzang, gebak, kerstboom, enz. enz. Of je begint: Kerstlied, duisternis, slinger, reis, stal, enz. enz. Zoek zelf maar weer een ander begin, maar je mag deze woorden wel gebruiken, hoor. Je moet je woorden in rijen onder elkaar opschrijven en duidelijk nummeren, en als je er mee ophoudt, zet je er onder: Ik heb een ketting van ..... woorden. Natuurlijk je aantal op de plaats van die puntjes.

Ik ben benieuwd, wie de langste en mooiste kettingen rijgen!

IV. ZELF TEKENEN.

De vierde opgave is weer heel iets anders. Hieronder staat een klein verhaal, dat je eens héél aandachtig moet lezen. Terwijl je het leest, komen er stellig verschillende beelden voor je ogen van die dieren en van wat zij zeggen en doen. Er is geen enkel plaatje bij dit verhaal. Waarom niet? Omdat je er zelf één of méér plaatjes bij mag tekenen. Om het nu eens deftig te zeggen: Jullie moeten dit verhaal met eigen tekenwerk illustreren. Gekleurd of niet gekleurd, dat mag je zelf kiezen.

Zeg nu niet: Ik kan niet mooi tekenen. Want de meeste kinderen kunnen het beter, dan ze zelf wel denken. Probeer het maar. Het gaat hier ook niet om het mooiste tekenwerk – het gaat om de aardigste en de beste illustratie van het verhaal. Hier volgt het nu:

Wat er in de Kerstnacht gebeurde.

In de Kerstnacht, toen het Grote Licht had geschinen en het Grote Lied was gezongen, stonden enkele dieren stil bij elkaar. Na een poos begonnen zij zacht te praten. „Hoe zou dat komen?” vroeg een oud kreupel schaap. „De wolf stond naast me en hij deed me niets.”

„En ik zag opeens, dat de leeuw vlak achter mij stond,” blaatte een klein, zwak lammetje. „Maar ik was niet bang voor hem”.

En een jonge witte gans zei: „De vos liep naast me voort en we hebben samen gepraat, alsof we vrienden waren. Hoe kan dat?” Ditzelfde zeiden ook de kippen en eenden. En een oude haas vertelde, hoe hij de tijger had gezien en gevoeld had, dat hij niet weg hoefde te lopen, en twee jonge konijnen, die hadden willen vluchten voor een sperwer, hadden hem rustig over zich heen zien vliegen. Hoe was alles zo vreemd, zo veilig in deze nacht?

Van hoge hoogten daalde een grote koningsadelaar in hun midden neer. Ze schrokken niet, ze bleven roerloos wachten.

„Dit is de Heilige Nacht”, zei de adelaar. „Voor alle landen, voor alle eeuwen. De Nacht, waarin de aarde iets van de Grote Vrede leert en steeds weer leren zal, jaar in, jaar uit, eeuw in, eeuw uit. De Vredevorst ligt ginds in een kribbe, een pasgeboren kind. Hij heeft geen kussen, geen deken, geen warm hemdje heeft hij aan. Is de aarde Hem wel waard? Gegroet, gij allen. Vrede zij met U”.

Met deze woorden verhief de adelaar zich op zijn machtige wieken en vloog omhoog. Ze hoorden het ruisen van zijn vleugelslagen, tot hij uit hun ogen verdween. Het was even heel stil nu. „Ik ga wat wol plukken uit mijn vacht”, zei het kreupele schaap, en het zag meteen, dat het kleine, tere lam al bezig was, zich wat donswool uit zijn smalle zijden te trekken. Op hetzelfde ogenblik begonnen de jonge gans, de eenden en de kippen heftig met de snavels tussen hun veren te wroeten en het bergje donsveren naast hen werd hoe langer hoe groter. De haas en de speelse konijnen, die dit alles zagen, hadden in een ogenblik uit hun wollige borsten een dikke bol grijswitte wol bijeengerold.

„Zijn we klaar?” vroeg het schaap. „Dan gaan we nu”.

En nóóit heeft moeder Maria geweten, hoe het gekomen was, dat de volgende morgen, toen zij wakker werd, haar Kindje een zacht veren kussentje had en een donzen dekentje, en gewikkeld was in een kleedje van warme schapenwol.

M. L.

V. VOGELPUZZLE.

Omdat het zo erg prettig is, om in de winter de natuur niet te vergeten, is de vijfde opgave er een, die met de vogels te maken heeft. De vogels buiten, in December! Er wordt van jullie gevraagd een lange zin samen te stellen van 116 letters.

Hij bestaat uit 26 woorden. Je moet daartoe de getallen van 1-116 goed ruim en duidelijk naast elkander opschrijven, met telkens een open-gelaten regel er tussen (daar moeten de letters op komen!) Neem maar een flink groot stuk papier. En nu krijg je de volgende gegevens:

25 - 60 - 50 - 110 - 88 - 83 - 112 - 92 - 18 - 11 - 106 - 16 - 82 - 35 is iets wat je 's winters vooral niet moet vergeten.

28 - 75 - 103 - 91 - 14 - 85 - 70 - 96 daar rijg je snoeren van voor de mezen.

48 - 97 - 30 - 105 - 7 - 52 - 89 - 115 - 98 kun je klaar kopen om op te hangen aan een tak.

114 - 55 - 4 - 17 - 69 - 10 - 100 - 3 - 32 - 22 hebben de vogels ook 's winters behoefte aan.

113 - 84 - 56 - 74 - 20 - 94 - 80 - 24 - 63 - 33 kruipen ze wel in, om warm te slapen.

6 - 2 - 99 - 46 - 77 acrobaten onder de vogels.

111 - 107 - 49 - 102 - 58 - 8 - 93 - 23 - 65 vertrouwelijk vogeltje, komt graag op je voer af.

5 - 62 - 45 - 27 - 1 - 42 timmerman onder de vogels.

81 - 53 - 38 - 57 - 73 - 12 gauwdief onder de vogels.

61 - 19 - 93 - 36 - 52 zie je veel in tuinen en parken.

15 - 51 - 43 - 116 - 13 - 108 - 88 mooie vogel, maar lelijke rover en schreeuwer.

50 - 79 - 95 - 41 andere naam voor dezelfde vogel.

72 - 40 - 80 straatjongen onder de vogels.

39 - 87 - 54 - 20 - 48 - 31 - 37 - 20 eet liefst van de grond, nestelt graag in beuken.

67 - 101 - 12 - 50 - 26 - 106 - 9 - 47 - 21 voor elke vogel 's winters een reuze tractatie.

5 - 24 - 68 - 71 - 109 - 48 - 59 - 50 - 66 - 89 algemene naam voor wie geen trekvogel is.

10 - 76 - 104 - 65 - 90 - 34 - 50 - 68 - 5 - 74 - 64 - 44 zo worden vogels genoemd die in ons land komen overwinteren.

86 - 112 - 29 - 78 vereniging (zo is er in ons land een ? van vogelliefhebbers).

Ziezol! Hoe zijn nu deze achttien woorden, en welke lange zin heb je nu gekregen? Zet vooral elk lettertje heel nauwkeurig onder zijn eigen getal! Goed succes er mee!

VI. MEER WAARD.

En nu komt de laatste opgave! Dat is een verhaaltje, waaruit woorden zijn weggelaten, die jullie moeten proberen in te vullen. In plaats van het woord zie je telkens een cijfer staan, dat het aantal letters van dat woord aangeeft. Schrijf nu het verhaaltje goed ingevuld keurig op, en denk goed na bij de woorden, die je kiest.

Jaap en Henk waren (9). Jaap woonde in een (8) huis, zijn (5) had een auto en Jaap kreeg op zijn (10) en op (11) en (8) altijd grote cadeaux. Henk woonde in een heel gewone (6), op een (9); zijn (6) waren eenvoudige (6) en hij kreeg ook altijd heel (10) dingen op die (10). Zo kwam het, dat (4) wel eens een beetje (7) was op (4).

Het liep weer tegen Kerstmis. Jaap vertelde, dat hij vorig jaar een gramfoon had (8) en dat hij nu een (5) had gevraagd. Henk zette grote (4) op. „En wie (8) bij jullie de (9)?” vroeg hij. „Dat weet ik niet”, zei Jaap. „Paps en Mam gaan naar Parijs”.

„En jij dan?” vroeg Henk heel (8).

„Onze (8) kinderjuffrouw komt zolang bij ons”, zei Jaap. „We gaan altijd naar de bioscoop met haar”.

Henk vroeg (5) meer. Hij was stil geworden. Hij begreep opeens, dat hij iets had, dat véél méér (5) was dan grote (7). Alle jaren vierden ze thuis een heerlijk (10).

Vader (3) voor, Moeder (8) en (4), ze (6) ook allemaal (5) bij de (5) en het (10) straalde door de (5) en ook in hun (6). Want je voelde je altijd zo (3) van (6). Zou hij zijn mooie (10) willen ruilen voor een groot (8)? O néé, (7) niet!

Toen Henks (6) hem die avond kwam (9), vroeg Henk: „Mam, mag (4) ook op onze (10) komen? Hij krijgt niets anders dan een (5)“.

„Vind je dat zo (6)?“ vroeg zijn moeder.

„Nee, maar ons Kerstfeest is toch veel (4), hè Mam?“

Zijn moeder gaf hem een (4). „Laat Jaap maar bij ons (5)“, zei ze. „Je hebt groot (5), mijn jongen. Een (4) Kerstfeest en de (11) die je daaraan behoudt, is méér waard dan de (13) cadeaux“. Ze wou weggaan, maar (4) riep haar nog even (5). „Ik ben vaak (7) geweest op Jaap“, zei hij, „maar dat is nou (4)“.

„Gelukkig“, en Moeder streek hem even over zijn (4), „dat is dan al de eerste (5) van (8) voor jou. Wie tot Jezus gaat, m'n jongen, wordt altijd gezegend“.

Over deze woorden bleef Henk nog (8), voor hij (7).

Dit zijn nu de zes opgaven. De ene is wat moeilijker dan de andere, maar dat moet ook, want jullie hebben verschillende leeftijden. De beoordeling geschiedt dan ook in verband met ieders leeftijd. Ga nu maar plezierig en opgewekt aan het werk er mee, maar let heel goed op de volgende punten:

- a. Elk werkstuk moet op een apart vel papier staan en moet ondertekend zijn met je volle naam, je volledige adres en je leeftijd (geboortedatum).
- b. Je brieven moeten goed gefrankeerd zijn en kunnen nooit als drukwerk verzonden worden.
- c. Je inzendingen moeten uiterlijk 15 Januari 1954 verzonden zijn aan:
Mej. Mien Labberton, J. J. Talsmalaan 14, Oosterbeek.
- d. Wie het geluk hebben een prijs te behalen, moeten mij de goede ontvangst daarvan per omgaande berichten.
- e. Voor meerdere kinderen uit eenzelfde gezin zijn bij de Uitgeverij (Spiegelgracht 19, Amsterdam-C) nog losse kleurplaten aan te vragen. Doe dit dan bijtijds, zodat je niet te laat komt.

En nu nemen we afscheid, mijn kinders. Gebruik goed, zindelijk papier, goede inkt, goede pen, goede kleurtjes. Ik wens je allen van harte een gezegend Kerstfeest toe. En prettige, toegewijde arbeid bij dit werk.

Allen gegroet, en tot volgend jaar!

M. L.

